

11. HAFTA

► Ulusal Sağlık Politikaları

İkinci dönem: 1961-1990

Ulusal Sağlık Politikaları

- Birinci dönem: 1920-1961
- İkinci dönem: 1961-1990
- Üçüncü dönem: 1990-günümüz

İkinci Dönem: 1961-1990

- 1960'larda Türkiye İnsan Hakları Beyannamesi'ni imzalamış,
- Dünya Sağlık Örgütü Anayasası doğrultusunda, “sağlıklı doğup sağlıklı yaşamamanın insan hakkı olduğu, bunu sağlamanın da bir kamu görevi olduğu” anlayışıyla, sağlığa Anayasal konum kazandırmıştır.
- 1961 tarihli T.C. Anayasasının 48. ve 49. maddeleri: “sosyal güvenlik” ve “sağlık hakkı”.
- 1961 yılında 224 Sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesine Dair Kanun çıkarılmış
 - Kanun Sağlık Bakanlığı Müsteşarı Dr. Nusret Fişek tarafından hazırlanmıştır.

İkinci Dönem: 1961-1990

- Planlı kalkınma dönemi başlamış, 5 Yıllık Kalkınma Planları hazırlanmıştır. Bu dönemde;
 - 1. Beş yıllık Kalkınma Planı
 - 2. Beş yıllık Kalkınma Planı
 - 3. Beş yıllık Kalkınma Planı
 - ...
- Nüfus politikasında değişimler yaşanmıştır.

İkinci Dönem: 1961-1990

- Madde 10: *“Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Devlet, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, fert huzuru, sosyal adâlet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşamayacak surette sınırlayan siyasi, iktisadi ve sosyal bütün engelleri kaldırır; insanın maddi ve mânevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar.*
- Madde 49: *“Devlet, herkesin beden ve ruh sağlığı içinde yaşayabilmesini ve tıbbi bakım görmesini sağlamakla ödevlidir. Devlet, yoksul veya dar gelirlili ailelerin sağlık şartlarına uygun konut ihtiyaçlarını karşılayıcı tedbirleri alır.*

1961 Anayasası

İkinci Dönem: 1961-1990

- 1960 yılından itibaren Bakanlıkça özellikle birinci basamak sağlık hizmetlerinde devrim niteliği taşıyacak düzenlemeler gerçekleştirilmeye başlanmıştır.
- Bunların birisi “Nüfus Planlaması” politikasının kanunlaşması diğeri ve en önemlisi “Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi”dir.
- Bu iki düzenlemede en büyük pay sahibi 15 Temmuz 1960 yılında Sağlık Bakanlığı Müsteşarlığı görevine getirilmiş olan ve bu görevi 6 yıl boyunca sürdüren Doktor Nusret Fişek'tir.

2. Dönem Sağlık Politikaları

- Bu nedendir ki Bakanlık tarihi ile ilgili kaynakların hemen tamamında bu 6 yıllık döneme “Nusret Fişek Dönemi” denilmektedir.
- Bahsedilen 6 yıllık dönemde 8 ayrı bakanın görev yapmış olması siyasi anlamda istikrarsızlığın göstergesi iken, bürokratik anlamda istikrar ve devamlılığı göstermektedir.
- Nusret Fişek’in bu süre zarfında müsteşarlık görevinde etkin bir şekilde bulunması bürokratik devamlılığın politikaları belirlemesini sağlamıştır.

İkinci Dönem: 1961-1990

- 1982 Anayasası
- 1987 yılında 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu
- Bu Kanunda, devlet hastanelerinin kendi gelirleri ile giderlerini finanse eden, personeline ilişkin kuralları belirleyebilen sağlık işletmelerine dönüştürülebileceğine ilişkin ifadeler yer almaktadır (5. madde).
- 1989 Price Waterhouse tarafından DPT için hazırlanan Sağlık Sektörü Master Plan Etüdü'dür.
- Bu dokümanda önerilen politikalar
 - Mevcut durumun korunması
 - Ulusal sağlık hizmeti seçeneği,
 - Serbest piyasa seçeneği,
 - Ara yol seçeneği

İkinci Dönem: 1961-1990

- Türk Milli Sağlık Politikası
 - Bu dokümanın hazırlanma nedeni Türkiye’de değişen hükümet ve sağlık bakanları ile birlikte değişmeyecek bir sağlık politikası oluşturmak
 - Türkiye’nin 2000 Yılında Herkese Sağlık Amacına bağlılığını göstermek
- Türk Milli Sağlık Politikası Dokümanında
 - Sağlıkta eşitsizliklerin azaltılması
 - Toplum katılımı ve sağlık eğitiminin yaygınlaşması
 - Sektörlerarası işbirliğinin sağlanması
 - Alma Ata’da belirlenen Temel Sağlık Hizmetleri ilkeleri ile uyumlu bir sağlık hizmetleri sisteminin geliştirilmesi